

Statenfractie PvdA
Mevrouw E. van Dijk
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp
Asbestbergen in Brabant

Datum
11 mei 2021
Ons kenmerk
C2279984/4879053
Uw kenmerk
-

Geachte mevrouw van Dijk,
Bij brief van 17 april 2021, ingekomen op 19 april 2021, heeft u namens de fractie van de PvdA schriftelijke vragen gesteld.

Contactpersoon
J.D. (Dirk) van der Kroef
Telefoon
(06) 52 79 41 73
Email
dvdkroef@brabant.nl
Bijlage(n)
-

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Wordt in Brabant op stortplaatsen die onder verantwoordelijkheid van de Provincie Noord-Brabant asbest opgeslagen? Zo ja Graag ontvangen wij een kaart met de locaties en de hoeveelheid asbest die hier is opgeslagen. Ook van de afgesloten stortplaatsen die nu mogelijk een andere functie hebben, zoals recreatie.

Antwoord: Van belang bij de beantwoording van deze vraag en de andere vragen is dat stortplaatsen in twee categorieën te onderscheiden zijn: de stortplaatsen die op of na 1 september 1996 nog operationeel waren (Wet Milieubeheer (Wm) stortlocaties) en de stortplaatsen waarop voor of na 1 september 1996 geen afval meer gestort werd (Nazorg Voormalige Stortplaatsen (NAVOS) stortlocaties). De vragen hebben vooral betrekking op de Wm-stortlocaties. Het betreft in Noord-Brabant in totaal tien stortplaatsen waarvan er zeven in het kader van de beantwoording van deze vragen van belang zijn. Deze zeven stortlocaties zijn:

- Stortlocatie Attero Haps;
- Stortlocaties Attero Tilburg (stortplaats de Spinder);
- Stortlocatie Attero Bergen op Zoom (stortplaats de Kragge);
- Stortplaats Gulbergen te Nuenen;

- Stortplaats Vlagheide te Schijndel;
- Stortplaats Meerendonk te 's-Hertogenbosch;
- Stortplaats Zevenbergen.

Datum

11 mei 2021

Ons kenmerk

C2279984/4879053

De eerste drie stortlocaties van Attero mogen nog afval in ontvangst nemen maar feitelijk is er de laatste 10 jaar nog maar één stortplaats actief in exploitatie: Attero locatie Tilburg. Alle drie de stortplaatsen zijn met een hekwerk omheind en niet voor publiek toegankelijk. De laatste vier locaties zijn sinds het begin van dit millennium niet meer in exploitatie en zijn voorzien van een definitieve isolerende bovenafdichting. Op drie van deze vier stortplaatsen vindt recreatie plaats, de vierde (stortplaats Zevenbergen) is ook nog afgesloten voor publiek. De afgelopen 20 jaar is in Brabant het meeste asbest gestort op de stortlocatie Tilburg. Daarvoor is ook op de andere stortplaatsen in meer of mindere mate asbest gestort.

Daarnaast liggen in Noord-Brabant circa 600 NAVOS-stortlocaties. De meesten daarvan waren al decennia voor 1996 niet meer in gebruik. Vanaf midden jaren '80 is al het Brabantse afval gestort op grotere regionale stortplaatsen, vanaf midden jaren '90 alleen nog maar op de bovengenoemde zeven Wm-stortlocaties. Vele van de 600 NAVOS-stortlocaties kunnen asbest bevatten aangezien er vaak ook bouw- en sloopafval is gestort en het asbest indertijd niet gescheiden gesloopt, afgevoerd en gestort werd. Het is niet geregistreerd waar en hoeveel asbest op deze 600 stortplaatsen is gestort. De NAVOS-stortplaatsen zijn in opdracht van de provincie allemaal onderzocht op risico's voor mens en milieu. Alle NAVOS-stortlocaties en de daar uitgevoerde onderzoeken zijn te vinden op de stortplaatsenkaart op via www.brabant.nl/stortplaatsen.

In het artikel staat dat de afgelopen 20 jaar ongeveer 5 miljoen ton asbestafval is opgeslagen.

2. Hoeveel van die 5 miljoen ton is in Brabant opgeslagen op stortplaatsen waar de Provincie Noord-Brabant verantwoordelijk voor is. Hoeveel asbest is elders opgeslagen in Brabant?

Antwoord: Opslag is niet het juiste woord in deze, dat zou inhouden dat het asbest toegankelijk zou blijven en weer verplaatst zou kunnen worden. Het

asbest is gestort op stortplaatsen met het doel om het daar te laten. De in het artikel genoemde 5 miljoen ton is een schatting van de totale hoeveelheid gestort asbestafval in Nederland in de afgelopen 20 jaar. Zoals bij vraag 1 is aangegeven is in de afgelopen 20 jaar het meeste asbest gestort op stortlocatie Tilburg. In de loop van deze periode zijn in jaarrapportages van stortplaatsen verschillende categorie-indelingen voor afvalstoffen gehanteerd. Daarbij werd de gestorte hoeveelheid asbesthoudend afval samen met ander niet reactief gevaarlijk afval (teerhoudend dakleer, straalgrit etc.) gerapporteerd. Het is daarom niet mogelijk om een exacte hoeveelheid gestort asbest over de afgelopen 20 jaar te bepalen en het zou veel tijd kosten om daarover een valide benadering op te stellen. Vanaf 2009 geldt wel een wettelijke verplichting om asbest(houdend) afval in aparte cellen te storten en de positie van deze cellen in te meten en te registreren.

Datum

11 mei 2021

Ons kenmerk

C2279984/4879053

3. Wat is de verwachte toename voor de komende 5 jaar aan opslag van asbest.

Antwoord: Een prognose voor de komende 5 jaar is door ons niet te geven. Het belangrijkste potentiële aanbod van asbest in de komende jaren zijn de asbest golfplaten die als dakbedekking op m.n. stallen liggen. Volgens de [Inventarisatie Asbestdaken in Provincies](#) uit 2018 ligt er in Noord-Brabant nog 17.500.000 m² (210.000 ton) aan asbestdaken. Aangezien het wetsvoorstel voor een verbod op asbestdaken per 2024 in de Eerste Kamer in 2019 niet is aangenomen is deze strikte noodzaak tot saneren vervallen. Volgens een interview met Attero in het [Brabants Dagblad](#) van 14 oktober 2018 kwam er dagelijks ca. 300 ton asbest aan op deze stortplaats, afkomstig uit geheel Zuid-Nederland. In 2019 is op stortlocatie Tilburg 58.125 ton asbest(houdend) afval gestort en in 2020 46.922 ton. Het overig potentieel naast de asbestdaken betreft m.n. inbandig asbest en asbesthoudend isolatiemateriaal, hiervan is tot zover ons bekend geen schatting beschikbaar.

Asbest wordt afgedekt opgeslagen lezen we.

4. Hoe is asbest in Brabant opgeslagen en hoe veilig is dit voor de omwonenden en de direct leefomgeving.

Antwoord: Het storten van afval vindt sinds halverwege de jaren '90 onder gecontroleerde condities plaats. De grote regionale stortplaatsen die vanaf midden jaren '80 in exploitatie waren kennen een niveau van Isoleren, Beheren

en Controleren (IBC) om effecten van het gestort afval naar de omgeving zoveel mogelijk te minimaliseren. Deze stortplaatsen zijn van een definitieve afsluitende isolerende bovenafdichting voorzien. Alleen de drie stortlocaties van Attero waar nog afval gestort mag worden volgens de omgevingsvergunning (Haps, Tilburg en Bergen op Zoom) kennen gedeelten die niet definitief zijn afgewerkt. Deze gedeelten zijn voorzien van een tijdelijke afdeklaag. Bij het operationele gedeelte van de stortlocatie Tilburg wordt het asbest ingepakt aangeleverd. Het asbest wordt in aparte "cellen" gestort. Tijdens het storten wordt er met water een scherm gecreëerd om verwaaiing van asbest deeltjes voorkomen. Na het storten wordt het asbest direct afgedekt.

Datum

11 mei 2021

Ons kenmerk

C2279984/4879053

Bij de NAVOS-stortlocaties wordt de veiligheid bepaald door de mate waarin er contact mogelijk is met het eventueel asbesthoudende stortmateriaal. Meestal zijn deze stortplaatsen voorzien van een deklaag van grond. Bij de onderzochte stortplaatsen zijn er geen actuele contactrisico's met het stortmateriaal. Bij deze beoordeling is rekening gehouden met het gebruik van het terrein. Bij niet of slecht toegankelijke percelen is het contactrisico namelijk minder groot dan bij intensief gebruikte percelen.

5. Hoe vindt de controle hierover plaats? Zijn er in de afgelopen jaren gevaarlijke situaties ontstaan voor de omgeving? Bijvoorbeeld dat asbest bloot is komen te liggen of dat kleine deeltjes asbest weg waaien naar de omgeving.

Antwoord: Op de zeven Wm-stortlocaties rust een omgevingsvergunning en is de exploitant verantwoordelijk voor de naleving daarvan. Er vindt controle plaats conform het toezicht- en handhavingsbeleid van de provincie. Bij deze stortplaatsen zijn geen calamiteiten bekend waarbij asbest verspreid zou zijn naar de omgeving.

Voor de NAVOS-stortlocaties zijn regels van de Interim Omgevingsverordening (en voorheen van de Provinciale Milieuverordening) van toepassing. Alleen na het verlenen van een ontheffing of na een geaccepteerde melding mogen op of in een voormalige stortplaats activiteiten uitgevoerd worden. De melding geldt voor de kleine activiteiten, de ontheffing geldt voor grotere of ingrijpendere activiteiten. Bij een aanvraag voor een ontheffing moet een

hergebruikplan toegevoegd worden. De provincie beoordeelt dit plan op de gevolgen voor het milieu.

De verantwoordelijkheid voor de NAVOS-stortlocaties ligt bij de eigenaar. Dat is in circa de helft van de gevallen een overheid, meestal een gemeente, en voor de andere helft zijn dat particulieren en bedrijven.

Datum

11 mei 2021

Ons kenmerk

C2279984/4879053

Ook lezen we dat het mogelijk is om asbestafval onschadelijk te maken is en dat Moerdijk Cement Recycling in 2005 hiervoor een vergunning kreeg.

6. Worden alternatieve verwerkingsmethodes gebruikt om asbest onschadelijk te maken? Indien niet kunt u aangeven waarom niet?

Antwoord: Nee, er zijn momenteel geen alternatieve verwerkingsinstallaties operationeel om een substantieel gedeelte van het huidige aanbod aan asbest in Nederland te kunnen verwerken. De redenen waarom deze niet opgericht worden zijn ons formeel niet bekend.

7. Kunt u inzichtelijk maken wat de kosten zijn van deze verwerkingsmethoden in verhouding tot opslag?

Antwoord: Nee, wij hebben geen inzicht in de kosten die gemoeid zijn met alternatieve verwerkingsmethoden.

8. Kunt u aangeven hoe groot de financiële redenen waren om de installatie door Moerdijk Cement Recycling niet te laten bouwen.

Antwoord: Nee, in de milieu-effectrapportage en in de vergunningprocedure die voor deze installatie in de periode 2005-2008 is doorlopen, werd niet getoetst op financiële aspecten. Waarom een vergunninghouder niet tot realisatie van een installatie overgaat hoeft ook niet aan ons verantwoord te worden.

Gezien de impact van brand en andere calamiteiten afgelopen tijd, zoals de brand bij AVI in Den Bosch zijn wij benieuwd naar de aanpak van calamiteiten bij stortplaatsen en in het bijzonder bij stortplaatsen met asbest.

9. Is er voor alle locaties in Brabant waar asbest is opgeslagen een rampenplan bijvoorbeeld als er brand uitbreekt, of uitspoeling van de grond bij hevige regenbuien? Kunt u toelichten hoe een dergelijk plan werkt en hoe daarin de veiligheid en gezondheid voor de omgeving is gegarandeerd?

Antwoord: Zowel voor de zeven Wm-stortlocaties als voor de 600 NAVOS-stortlocaties zijn geen rampenplannen o.i.d. opgesteld.

Datum

11 mei 2021

Ons kenmerk

C2279984/4879053

10. Kunt u voor alle locaties in Brabant, dus ook waar de provincie niet over gaat, aangeven welke risico's en gevaren er zijn voor de gezondheid voor mens, dier en natuur wanneer er asbest vrij komt bij een calamiteit op dergelijke stortplaatsen.

Antwoord: In de omgevingsvergunningen van de zeven Wm-stortlocaties is er getoetst op externe veiligheid en op risico's naar de omgeving. De zes Wm-stortlocaties die niet meer in exploitatie zijn, zijn voorzien van een afdichting waarmee een spontane brand in het stortlichaam of in contact komen met het afval nagenoeg onmogelijk is. Het asbest dat op de stortlocatie Tilburg separaat in cellen wordt gestort, wordt direct na storten met grond(achtig) materiaal afgedekt waardoor de kans op brand in dit stortgedeelte nihil is. Voor de NAVOS-stortlocaties heeft de provincie, zolang er geen activiteiten plaatsvinden, geen bevoegdheid om maatregelen af te dwingen. Tot zover ons bekend zijn er nauwelijks calamiteiten geweest op NAVOS-stortlocaties. Omdat op deze stortplaatsen geen asbest in bulk werd gestort, is de kans op verspreiding van grote hoeveelheden asbest na een calamiteit gering. De risico's en gevaren voor de gezondheid van mens, dier en natuur zijn derhalve gering.

Asbest heeft een lange levensduur en is levensgevaarlijk voor de gezondheid van iedereen. Het kan jaren duren voordat je er ziek van wordt. Ook voor de flora en de fauna is asbest een gevaar. Op de stortplaatsen is asbest ingepakt en de inpakmaterialen mogelijk een kortere levensduur hebben dan asbest.

11. Kunt u aangeven wat de levensduur is van inpak materiaal waarin het asbest is opgeslagen?

Antwoord: Op de Wm-stortlocaties is eeuwigdurende nazorg van toepassing. Het gestorte asbest ligt daar in het totale afvalpakket opgenomen onder IBC-conditions en is geheel geïsoleerd van de omgeving. Van het na 2009 gestorte asbest(houdende) afval in aparte cellen zijn de exacte locaties via coördinaten vastgelegd zodat duidelijk is waar deze liggen. De reguliere bovenafdichtingen van deze stortplaatsen zijn in lagen opgebouwd en kennen een maximale levensduur tot 75 jaar, afhankelijk hoe deze afdichting is opgebouwd.

12. Hoe voorkomt u dat het inpakmateriaal afbreekt of beschadigd raakt, bijvoorbeeld door vandalisme of onwetendheid dat ergens asbest is opgeslagen?

Antwoord: De Wm-stortlocaties zijn nog in beheer van de exploitanten en zij zijn zich ervan bewust dat er geen activiteiten mogen plaatsvinden die de bovenafdichtingen kunnen beschadigen. Mede omdat reparaties aan de bovenafdichting meestal een prijzige aangelegenheid zijn. In de omgevingsvergunning is bepaald dat er regelmatig controle moet plaatsvinden naar de toestand van de bovenafdichting.

13. Welke maatregelen neemt u wanneer de stortplaatsen met asbest, zoals het artikel aangeeft, vroeg of laat gaat lekken?

Antwoord: Voor de Wm-stortlocaties wordt de nazorg vastgelegd in nazorgplannen die de provincie moet goedkeuren. Na formele overdracht en sluiting is de provincie verantwoordelijk voor de nazorg van deze locaties en is er een uitgebreid monitoringsregiem van toepassing op alle mogelijke effecten naar de omgeving. Hoe er dan opgetreden wordt indien er ongewenst stoffen ontwijken is afhankelijk van de aard van de stoffen, de omvang en de oorzaak. Voor al het gestorte afval (inclusief het asbest afval) is van belang dat de definitieve bovenafdichting intact blijft. Eventuele beschadigingen van de bovenafdichting dienen direct hersteld te worden door de exploitant en na de formele sluiting door de provincie. Voor onderhoud en vervanging van de bovenafdichting bij de Wm-stortplaatsen zijn financiële middelen gereserveerd in het Fonds Nazorg Gesloten Stortplaatsen Provincie Noord-Brabant. Bij deze vervanging zal altijd de afstand c.q. de afdekking tot het gestorte asbest(houdende) afval intact blijven.

Datum

11 mei 2021

Ons kenmerk

C2279984/4879053

Overeenkomstig het door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant genomen
besluit,
namens deze,

Datum

11 mei 2021

Ons kenmerk

C2279984/4879053

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'I.A.H.M. Cortenbach', written over a horizontal line.

I.A.H.M. Cortenbach,
programmamanager Milieu en Energie

(In verband met de corona-maatregelen is deze brief, na vaststelling door het college, digitaal door
de verantwoordelijk programmamanager ondertekend)